

KRÓLESTWO BELGII

Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

1. Informacje ogólne

powierzchnia:	30 528 km ²	
liczba regionów	trzy regiony: Flandria, Walonia, Bruksela – stolica	
ludność:	11,5 mln	
głowa państwa:	Król Filip I Koburg (od 21 lipca 2013 r.)	
premier:	Pan Alexander De Croo	od 1 października 2020 r.
wicepremier, minister spraw zagranicznych, europejskich, handlu zagranicznego i federalnych instytucji kulturalnych:	Pani Sophie Wilmès	od 1 października 2020 r.
wicepremier, minister gospodarki i zatrudnienia:	Pan Pierre-Yves Dermagne	od 1 października 2020 r.
minister współpracy rozwojowej i polityki miejskiej:	Pani Meryame Kitir	od 1 października 2020 r.
minister ds. samozatrudnienia, małych i średnich przedsiębiorstw	Pan David Clarinval	od 1 października 2020 r.
ambasador RP w Belgii	Pan Rafał Siemianowski	od 24 listopada 2021 r.
ambasador Belgii w Polsce	Pan Luc Frans Jacobs	od 12 września 2018 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	2024 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023*
PKB (w mld euro)	430,085	445 050	460 029	478 161	456 893	506 950	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w euro)	37 960	39 130	40 260	41 620	39 580	43 740	-	-
PKB (dynamika w %)	1,3	1,6	1,8	2,1	-5,7	6,2	2,0	1,8
Nadwyżka (+)/ deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB	-2,4	-0,7	-0,8	-1,9	-9,0	-5,5	-5,0	-4,4
Dług publiczny w % PKB	105,0	102,0	99,9	97,7	112,8	108,2	107,5	107,6
Stopa bezrobocia (w %)	7,9	7,2	6,0	5,5	5,8	6,3	5,8	5,6
Inflacja (w %)	1,8	2,2	2,3	1,2	0,4	3,2	7,8	1,9
Eksport towarów i usług (w mld euro)	359 757	380 590	396 270	399 102	369 673	461 622	-	-
Import towarów i usług (w mld euro)	342 831	362 586	385 355	383 065	347 959	432 069	-	-

Źródło: Eurostat, OECD, DG ECFIN – European Economic Forecast - Spring 2022 (* prognoza)

Królestwo Belgii jest państwem federalnym, w którym funkcjonują trzy regiony (Flandria, Walonia, Bruksela - Stolica) oraz trzy wspólnoty językowe (francuska, niderlandzka i niemiecka). Wspólnoty posiadają szerokie uprawnienia w zakresie kultury oraz spraw socjalnych, zaś regiony dysponują autonomią w wielu dziedzinach, między innymi w zakresie polityki gospodarczej i promocji eksportu. Zarówno władza ustawodawcza, jak i wykonawcza sprawowane są na szczeblu federalnym, regionalnym oraz na szczeblu Wspólnot. Rząd federalny nie posiada władzy zwierzchniej w stosunku do regionów i Wspólnot. Reforma państwa zmierza w kierunku coraz większej decentralizacji władzy, uproszczenia przepisów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej oraz ułatwienia kontaktów z administracją.

2. Sytuacja gospodarcza

Belgia należy do grona najwyżej rozwiniętych gospodarek świata. Udział usług w tworzeniu dochodu narodowego sięga ok. 70%. Belgijski sektor usług charakteryzuje się rozbudowanym systemem infrastruktury logistyczno-transportowej (lądowej, kolejowej, portowej, dalekomorskiej i wodno-lądowej) oraz kluczową pozycją Antwerpii jako ważnego światowego centrum obróbki, handlu międzynarodowego i dystrybucji kamieni szlachetnych (głównie diamentów), m.in. za pośrednictwem giełdy diamentowej.

Najważniejszymi gałęziami przemysłu belgijskiego są: chemia, przemysł metalurgiczny, elektromaszynowy (w tym produkcja samochodów) oraz branża spożywcza i tekstylna. Zdecydowana większość produkcji chemicznej ulokowana jest we Flandrii. Wokół Antwerpii powstał potężny klaster przemysłu chemicznego, co jest poważnym ułatwieniem dla eksportu oraz importu tych wyrobów przez port w tym mieście. Belgia posiada 8-procentowy udział w obrotach europejskiej branży chemicznej oraz 17-procentowy udział w europejskim eksporcie produktów chemicznych.

Belgijski sektor bankowy ma długie tradycje, a ilość banków na jednego klienta stawia Belgię na czołowym miejscu w świecie. Kryzys finansowy 2008 – 2009 znacznie osłabił pozycję wielu banków belgijskich (KBC, Dexia, Fortis itp.), a równocześnie banki zagraniczne znacznie umocniły swe wpływy na rynku finansowym w Belgii. Obecnie, po przejęciu grupy Fortis przez BNP Paribas, ponad 80% banków działających w Belgii, kontrolowanych jest z zagranicy, w tym ¼ banków podlega kontroli kapitału francuskiego.

Po kilku latach stagnacji gospodarka belgijska w drugiej połowie minionej dekady odnotowywała stopniową poprawę i umiarkowany wzrost, głównie dzięki inwestycjom firm oraz korzystnym wskaźnikom handlu zagranicznego. Jednak w 2020 r. kryzys spowodowany pandemią COVID-19 gwałtownie zatrzymał ten proces i PKB Belgii zmniejszył się o 5,7%. W 2021 r. nastąpiło mocne odbicie belgijskiej gospodarki, która zwiększyła się o 6,2%. Przyczyniły się do tego m.in. pakiety pomocowe przygotowanym przez rząd. Wg prognoz Komisji Europejskiej w 2022 r. PKB Belgii ma wzrosnąć o 2%, a w 2023 r. – o 1,8%.

Agencje ratingowe utrzymują wysokie ratingi dla Belgii na poziomie AA (S&P) i AA- (Fitch) z perspektywą stabilną.

Belgijski rynek pracy boryka się ze sporymi problemami strukturalnymi. Wysokie obciążenia podatkowe, a co za tym idzie koszty pracy, zniechęcają do przedsiębiorczości. Koszty pracy w Królestwie Belgii są jednymi z najwyższych w Unii Europejskiej, zaraz po Danii i Luksemburgu. Według danych Eurostatu w 2021 r. szacunkowy godzinny koszt pracy w Belgii wynosi 41,6 euro (dla porównania w Polsce wynosi 11,5 euro).

Handel

Według danych ABH (Belgijska Agencja Handlu Zagranicznego) w 2021 r. wartość belgijskiego eksportu wyniosła 462 mld euro. Z kolei wartość belgijskiego importu w 2021 r. wyniosła ok. 432 mld euro. Dodatni bilans handlowy Belgii wyniósł zatem 30 mld euro.

Według danych ABH 76,5% belgijskiego eksportu kierowane jest do państw europejskich, 9,9% – do państw azjatyckich, natomiast 8,8% – na kontynent amerykański.

Głównymi partnerami handlowymi Belgii pod względem eksportu są: Niemcy (eksport o wartości 86,3 mld euro; 18,7% udziału w belgijskim eksporcie ogółem), Francja (65,7 mld euro; 14,2%), Niderlandy (56,4 mld euro; 12,2%), Stany Zjednoczone (27,7 mld euro; 6%), Wielka Brytania (26,3 mld euro; 5,7%), Włochy (22,1 mld euro; 4,8%), Hiszpania (13,4 mld euro; 2,9%), **Polska (11,9 mld euro; 2,6%)**, Chiny (8 mld euro; 1,7%) oraz Szwecja (7,9 mld euro; 1,7%). Tym samym **Polska utrzymała 8. pozycję wśród największych partnerów handlowych Belgii pod względem eksportu.**

Głównymi partnerami handlowymi Belgii pod względem importu są: Niderlandy (import o wartości 83,8 mld; 19,4%), Niemcy (59,2 mld euro; 13,7%), Francja (41,2 mld euro; 9,5%), Stanu Zjednoczone (27,6 mld euro; 6,4%), Chiny (24,8 mld euro; 5,7%), Włochy (17,7 mld euro; 4,1%), Irlandia (16,1 mld euro; 3,7%), Wielka Brytania (15,5 mld euro; 3,6%), Hiszpania (9,8 mld euro; 2,3%) oraz Japonia (9,3 mld euro; 2,2%). Według danych ABH **Polska znalazła się na 15. miejscu wśród największych partnerów handlowych Belgii pod względem importu** (6,8 mld euro; 1,6%).

Struktura importu

Wśród grup towarów najczęściej importowanych przez Belgię znajdują się: produkty chemiczne (89,2 mld euro; 20,6% udziału w całym imporcie), produkty mineralne (64,1 mld euro; 14,8%), maszyny i urządzenia (55,3 mld euro; 12,8%), sprzęt transportowy (45,2 mld euro; 10,5%), metale podstawowe (33,4 mld euro; 7,7%), plastik (24,4 mld euro; 5,6%), metale i kamienie szlachetne (17,7 mld euro; 3,9%), żywność (16,3 mld euro; 3,8%), warzywa (12,5 mld euro; 2,9%), instrumenty optyczne (11,6 mld euro; 2,7%). Powyższe kategorie stanowiły ok. 85% ogólnej wartości wszystkich towarów importowanych przez Belgię w 2021 roku.

3. Ramy prawno-traktatowe

Regiony Królestwa Belgii są uprawnione do podpisywania umów międzynarodowych. Rząd RP podpisał 6 czerwca 1994 r. kompleksową umowę o współpracy z Rządem Flandrii oraz 10 października 1996 r. podobną umowę z Rządem Wspólnoty Francuskiej Belgii i Rządem Walonii. Obie te umowy stwarzają ułatwienia dla pogłębienia kontaktów w dziedzinie współpracy gospodarczej, nauki, kultury i sztuki itp., głównie zdecentralizowanej.

Bilateralne umowy międzyrządowe regulują niektóre kwestie związane ze współpracą gospodarczą. Do najważniejszych należą:

- *Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, zapobiegania oszustwom podatkowym i uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 20.08.2001 r.*
- *Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Królestwem Belgii i Wielkim Księstwem Luksemburga, podpisana 19 maja 1987 r., została wypowiedziana przez Polskę. Umowa utraciła moc obowiązującą 2 sierpnia 2021 r., jednak zgodnie z art. 10 ust. 2 tej umowy, inwestycje dokonane przed upływem ważności umowy pozostają objęte jej postanowieniami do 2 sierpnia 2031 r.*

4. Polsko-belgijska wymiana handlowa

Belgia pozostaje ważnym partnerem gospodarczym Polski, zarówno jeśli chodzi o wymianę handlową, jak i współpracę inwestycyjną. **Według najnowszych danych GUS za 2021 r. Belgia zajmowała 13. miejsce wśród głównych kierunków ekspansji polskich firm oraz była naszym 9. największym dostawcą towarów.** Inaczej kształtuje się waga naszego kraju z punktu widzenia gospodarki belgijskiej. W 2021 r. Polska była 8. najważniejszym kierunkiem ekspansji towarowej dla belgijskich firm oraz 15. dostawcą produktów do Belgii.

Charakterystyczną cechą polsko-belgijskiej wymiany handlowej jest jej silna koncentracja na regionie Flandrii. Z Flandrią jest realizowanych około 85% łącznych obrotów między Polską i Belgią, na Walonię przypada 13%, natomiast na Stołeczny Region Brukseli – 2%.

Obroty towarowe Polski z Belgią (w mln euro)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	Dynamika 2020=100	I-III 2022	Dynamika I-III 2021=100
Eksport	3 989	4 550	5 249	5 696	5 688	7 074	124,4	2 151	125,8
Import	4 795	5 272	5 676	5 499	5 248	7 072	134,8	2 133	126,9
Obroty	8 785	9 822	10 925	11 195	10 937	14 147	129,4	4 284	126,3
Saldo	-806	-722	-426	196	441	2		18	

Źródło: GUS

* wartości za 2021 r. są danymi wstępnymi

Obroty z Belgią okazały się być dość odporne na zaburzenia związane z pandemią Covid-19. **W 2020 r. bowiem eksport na ten rynek nieznacznie się obniżył (o 0,1%, do blisko 5,7 mld EUR), a import spadł o 4,6%, do 5,2 mld EUR.**

W 2021 r. widoczne było natomiast gwałtowne ożywienie co pokazuje dynamiczny wzrost wymiany handlowej z Belgią. Według wstępnych danych polski eksport wzrósł o ponad 24% i wyniósł 7,1 mld euro (wobec 5,7 mld euro w 2020 roku). Po stronie eksportu szczególnie dynamicznie rósł wywóz maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części i akcesoriów (o 47,5% r/r).

Z kolei polski import z Belgii wzrósł o prawie 35% i wyniósł 7,1 mld euro (wobec 5,2 mld w 2020 roku). Nastąpiła intensyfikacja przywozu produktów farmaceutycznych (blisko 2,5-krotny wzrost).

Ostatecznie **polsko-belgijskie obroty towarowe osiągnęły rekordowy poziom – 14,1 mld euro, co oznacza wzrost o 29,4% r/r.** Zdecydowanie wyższe tempo wzrostu importu spowodowało niemal całkowite wyeliminowanie dodatniego salda w handlu z Belgią. Notowana w poprzednim roku nadwyżka w wysokości 441 mln euro zmalała do 2 mln euro.

Struktura wymiany handlowej

W 2021 r. w polskim eksporcie i imporcie do/ z Belgii we wszystkich głównych grupach towarowych wystąpiły dynamiczne wzrosty.

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Belgii w 2021 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (2,8 mld euro, wzrost o 16,9%, udział 39,2%);
- wyroby przemysłu chemicznego (1,3 mld euro, wzrost o 31,5%, udział 18,3%);
- artykuły rolno-spożywcze (0,9 mld euro, wzrost o 16,3%, udział 13,1%);
- wyroby metalurgiczne (0,6 mld euro, wzrost o 31,5%, udział 8,7%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Belgii znajdują się m.in.: akumulatory, części i akcesoria do samochodów oraz samochody, cygara, cygaretki i papierosy, kosmetyki, samochody osobowe, meble, konstrukcje z żeliwa lub stali, ogniwa i baterie galwaniczne, artykuły budowlane z tworzyw sztucznych, samochody ciężarowe.

Główne grupy towarowe w imporcie z Belgii do Polski w 2021 r.:

- wyroby przemysłu chemicznego (3,4 mld euro, wzrost o 48,2%, udział 47,8%);
- wyroby przemysłu elektromaszynowego (1,2 mld euro, wzrost o 30%, udział 16,8%);
- artykuły rolno-spożywcze (0,9 mld euro, wzrost o 5,2%, udział 12,4%);
- wyroby metalurgiczne (0,8 mld euro, wzrost o 46,1%, udział 11,8%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Belgii znajdują się m.in.: szczepionki, mięso wieprzowe, polimery etylenu, wyroby walcowane z żeliwa lub stali, ciągniki, kosmetyki, samochody osobowe, polimery propylenu, wyroby walcowane ze stali nierdzewnej, polimery styrenu.

Po pierwszym kwartale 2022 r. widoczne jest utrzymanie pozytywnego trendu w handlu. Eksport i import bardzo dynamicznie rosną w porównaniu do takiego samego okresu w roku ubiegłym o odpowiednio 25,8% i 26,9%.

Polsko-belgijskie obroty usługowe

Według danych GUS w 2020 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa w Belgii wyniosła 1,280 mld euro, co oznacza niewielki spadek w stosunku do 2019 r. (wówczas wartość wyniosła 1,289 mld euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm belgijskich w 2020 r. była na poziomie 860,4 mln euro, co oznacza niewielki spadek w stosunku do 2019 r. (wówczas wartość wyniosła 907,2 mln euro).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Belgijskie inwestycje w Polsce

Według danych NBP skumulowane inwestycje belgijskie w Polsce na koniec 2020 r. wyniosły 7,3 mld EUR, co stanowiło 3,6% udziału w całkowitym napływie BIZ do Polski (na koniec 2019 r. wyniosły 6,9 mld euro, zaś na koniec 2018 r. – 6,3 mld euro).

Łącznie dochody belgijskich inwestorów z tytułu kapitału zainwestowanego w Polsce w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2020 r. wyniosły 373,1 mln euro (w 2019 r. - 479,1 mln euro).

GUS informuje, że w Polsce zarejestrowanych jest 519 firm z udziałem kapitału belgijskiego, który wynosi 6,3 mld PLN, stanowiąc 2,9% udziału w całkowitym zaangażowaniu kapitału zagranicznego w Polsce (stan na 2020 r. – ostatnie dostępne dane). Wśród powyższych przedsiębiorstw 153 zatrudnia 10 i więcej osób (stan na 2019 r.). Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału belgijskiego plasują swe inwestycje w różnych dziedzinach gospodarki, ale głównie w sektorze przetwórstwa przemysłowego. Ponadto są obecne głównie w woj. mazowieckim i woj. wielkopolskim.

Na liście *Największych Zagranicznych Inwestorów w Polsce – Luty 2019*, opracowanej przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu, znajdują się 54 firmy z kapitałem belgijskim. Do najbardziej znanych belgijskich firm inwestujących w Polsce należą: Vlassenroot, Solvay, SEA-Invest (m.in. inwestycja w Porcie Północnym i Rudoporcie w Gdańsku), Ghelamco (m.in. budowa Warsaw Spire), Umicore (inwestycja w Nysie), CFE Polska czy Reynaers.

Do ważniejszych belgijskich inwestycji w Polsce w ostatnich latach należą: budowa centrum logistycznego Korczowa Logistic Park i budowa centrum usług BPO – Euroclear bank w Krakowie.

Polskie inwestycje w Belgii

Według danych NBP na koniec 2020 r. stan należności z tytułu polskich bezpośrednich inwestycji w Belgii był ujemny i wyniósł 1,7 mln EUR, co wynikało ze sposobu inwestowania polskich spółek.

Do firm obecnych na belgijskim rynku należą m.in.: Comarch, ECO Okna (centrum logistyczne w Courcelles oraz showroom ze swoimi produktami w Brukseli), Trans.eu BVBA (spółka koncerny Logitrans, który stworzył europejską giełdę transportową) czy Aluprof.

Ponadto w Belgii rejestrowanych jest coraz więcej małych polskich firm, często jednoosobowych, które zajmują się świadczeniem usług budowlanych, remontowych itp. (jest ich ponad 8 tys.). Firmy te nie są zaliczane do kategorii FDI, lecz w wyniku ich działalności może w przyszłości nastąpić zwiększenie zainteresowania lokowaniem bezpośrednich inwestycji w Belgii przez polskie podmioty gospodarcze.

6. Potencjalne dziedziny współpracy

Do perspektywicznych dziedzin współpracy w wymianie handlowej z Belgią w najbliższych latach zaliczane są tradycyjnie: eksport produktów z branży artykułów rolno-spożywczych, w szczególności produktów bio, mebli i wyrobów stolarki okiennej i drzwiowej, wyrobów przemysłu olejnego i naftowego, części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, produkty branży kosmetycznej, modowej, budowlanej. Szanse zaistnienia na belgijskim rynku mają też nowe branże, w tym drony, FinTech, ICT (technologie informacyjno-telekomunikacyjne), a także polscy producenci pojazdów szynowych i komunikacyjnych poprzez udział w przetargach publicznych ogłaszanych w regionach belgijskich.

7. Dostęp do rynku

Belgia to jeden z najlepiej rozwiniętych rynków w Europie. Na ten poziom składa się wiele istotnych czynników, spośród których najważniejsze to:

- otwartość rynku – szybkie procedury zakładania firmy i środowisko przyjazne przedsiębiorcom;
- dogodne położenie – ponad 500 milionów konsumentów w promieniu 800 km, różnorodność kulturowa (rynek umożliwiający rozpoczęcie testowania nowych produktów), bliskość do głównych centrów produkcyjnych i rynków sprzedaży;
- dobrze rozwinięta infrastruktura – porty morskie, porty śródlądowe, porty lotnicze, linie kolejowe oraz gęsta sieć dróg i autostrad;
- stosunkowo niskie ceny nieruchomości w porównaniu z krajami sąsiadującymi;
- rządowe zachęty inwestycyjne – rząd belgijski zachęca do nowych inwestycji zagranicznych jako środka promocji zatrudnienia. Dzięki decentralizacji regionalnej Flandria, Walonia i Bruksela zabiegają o potencjalnych inwestorów zagranicznych i oferują szereg zachęt, i korzyści. Firmy zagraniczne w Belgii zatrudniają około 11% całkowitej siły roboczej.

8. Główne bariery na rynku belgijskim

- Duża konkurencja i znaczne obciążenia podatkowe.
- Trudności w porozumieniu się w języku angielskim w kontakcie z urzędami (zwłaszcza w regionie Walonii) oraz lokalnymi firmami (również z regionu Walonii) ze względu na niepopularność j. angielskiego w tym regionie.
- Trudności związane z ustaleniem wysokości płacy minimalnej pracowników oddelegowanych do pracy na terenie Królestwa Belgii. W Belgii płaca minimalna w poszczególnych branżach ustalana jest centralnie dla całej gospodarki na podstawie układów zbiorowych. Szczególnie często kwestia ta jest podnoszona przez przedsiębiorstwa z branży budowlanej/montażowej zainteresowane delegowaniem pracowników.
- Taryfy i stawki celne są stale aktualizowane i mogą ulec zmianie bez powiadomienia.

W związku z członkostwem Belgii i Polski w Unii Europejskiej relacje handlowe pomiędzy oboma krajami polegają na swobodnej wymianie towarów i usług.

9. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli

adres: Rue Stevin 139, 1000 Bruksela

tel.: +32 (0)2 780 45 00

e-mail: bebruamb2@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/belgia/ambasada>

Ambasada Królestwa Belgii w Polsce

adres: ul. Senatorska 34, 00-095 Warszawa

nr tel.: +48 22 551 28 00

e-mail: warsaw@diplobel.fed.be

strona internetowa: <https://poland.diplomatie.belgium.be/pl>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Czerwiec 2022 r.